

פרשת במדבר

"אִישׁ עַל-דָּגְלוֹ בְּאֶתֶת לְבַיִת אָבֹתָם, יַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: מִנָּגֵד, סָבִיב לְאֹהֶל-מוֹעֵד יַחְנוּ" (במדבר ב' ב')

פרשת במדבר תופיע לרוב בסוף ספירת העומר - לאחר יום העצמאות ולעיתים גם לאחר יום ירושלים. בתקופה זו אנו רואים דגלים רבים ונוטים לחשוב כי הדגל הוא בעצם בד המסמל קבוצה של אנשים (דגל של מדינה, נבחרת, מחלקה בצבא וכו') או שיש לו משמעות (דגלים בים, בסמפור וכו'). זוהי אכן המשמעות הרווחת בחמש המאות האחרונות.

עיון בפרשת השבוע שלנו מעלה לנו משמעות שונה - הדגל לפי פרשת השבוע הוא בעצם קבוצת אנשים או לוחמים. "וְהַחֲנִים קִדְמָה מְזַרְחָה, דָּגְלֵי מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצַבָּאָתָם" (במדבר ב' ג'). קבוצה זו של לוחמים (צבאותם) נקראת דגל וכך גם מפרשת האנציקלופדיה המקראית: "ובוודאי קרוב לכך השם הערבי דג'ל שמשמעותו פלוגה גדולה, שיירה של אנשים הרבה". המשמעות של מלחמה מוכרת גם מדברי התלמוד המתייחס למחלוקת חכמים: "שני תלמידי חכמים המדגילין זה לזה בהלכה הקב"ה אוהבן שנאמר 'ודגלו עלי אהבה'" (בבלי, מסכת שבת - דף סג, עמוד א'). יתכן כי לשבטים השונים גם היו סמלים על תורן (נס) שקיבלו ברבות הימים את השם דגל והמובן המקורי נשכח. ניתן לראות זאת במדרש רבה הכותב: "סימנין היו לכל נשיא ונשיא, מפה, וצבע על כל מפה ומפה כצבע של אבנים טובות שהיו על לבו של אהרן. מהם למדה המלכות להיות עושין מפה וצבע לכל מפה ומפה" (מדרש רבה במדבר ב' ז').

תהיה המשמעות המקורית זהה למשמעות היום או משמעות של צבא, אנו יכולים ללמוד מכאן גם לקח - מחנה ישראל במדבר היה מסודר. הדגלים עזרו בהשלטת הסדר כך שכל אדם ימצא את מקומו. גם התנועה התבססה על הדגלים כפי שניתן לראות בתרגום לארמית של הפסוק שלעיל "וְיִשְׂרָאֵל, גְּבַר עַל מְשֻׁרְהֵי וְגֵבַר עַל טְקֻסִיָּה, לְחִילִיָּהוּן". המילה הארמית טקס זהה למשמעותה המודרנית ומציינת סדר.

ישראל טל אמר "שהקרב אף פעם אינו מתפתח לפי החצים על המפה" הסדר והאימון חשובים לפני אי הסדר שבקרב. על אדם לדעת את מקומו גם כהכנה לבאות.

יהיו הדברים לעילוי נשמת סביי שהלכו לעולמם - שבת שלום.